

3. Overvejelser om ændring af reglerne

3.1. Den generelle pligtige afgangsalder for tjenestemænd

Der bør som nævnt i velfærdsaftalen fra 2006 generelt ikke være pligtige aldersgrænser for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, hverken i lovgivningen eller i overenskomster. Hvornår man skal stoppe på arbejdsmarkedet, skal ikke afgøres af utidssvarende regler.

De ansatte bør således ikke tvinges ud af arbejdsmarkedet, fordi de når en bestemt alder, men bør have mulighed for at fortsætte, så længe de har lyst og evne til det.

Der er i dag relativt få tjenestemænd, der forbliver ansat, til de når den pligtige afgangsalder på 70 år, men bl.a. i lyset af den generelt stigende levealder bør tjenestemandslvgivningen ikke indeholde barrierer for, at tjenestemænd kan fortsætte, efter at de er fyldt 70 år.

Det foreslås derfor at ophæve den generelle pligtige afgangsalder på 70 år i tjenestemandslovens § 29.

Forslaget omfatter som udgangspunkt alle tjenestemænd i staten og folkekirken, herunder tjenestemænd, der i forbindelse med opgaveomlægninger eller selskabsdannelser har opretholdt deres ansættelsesforhold til staten under tjeneste i forskellige myndigheder, f.eks. kommuner og færøske myndigheder, eller aktieselskaber m.v. (udlånte tjenestemænd). Finansministeriet er rede til med de færøske myndigheder at drøfte eventuelle konkrete problemer, der måtte opstå som følge af, at den generelle pligtige afgangsalder på 70 år ophæves for udlånte tjenestemænd. Finansministeriet vil i den forbindelse være indstillet på at acceptere, at de færøske myndigheder, hvis de måtte ønske det, bringer udlånet til ophør, når en udlånt tjenestemand fylder 70 år. I givet fald vil de danske myndigheder tilbyde den pågældende tjenestemand en anden passende stilling, som vedkommende har pligt til at overtage. Hvis dette ikke er muligt, vil tjenestemanden blive afskediget med pension efter de almindelige regler herom.

Forslaget får endvidere direkte betydning bl.a. for tjenestemænd i »den lukkede gruppe« i folkeskolen m.v.

For enkelte grupper af tjenestemænd er der dog behov for særlige overvejelser af spørgsmålet om pligtig afgangsalder. Det drejer sig om dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene samt præster, provster og biskopper. På den baggrund er disse grupper ikke omfattet af forslaget om at ophæve

den pligtige afgangsalder på 70 år. Der henvises til pkt. 3.2 om dommere og andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene og pkt. 3.3 om tjenestemænd i folkekirken.

For så vidt angår statens tjenestemænd i Grønland henvises til pkt. 5.

Forslaget vil direkte berøre ca. 43.000 tjenestemænd.

Den foreslåede ophævelse af tjenestemandslovens pligtige afgangsalder på 70 år vil indebære, at der kan ske ansættelse på tjenestemandsvilkår, selv om den, der ansættes, er fyldt 70 år, og at tjenestemænd kan forblive ansat på tjenestemandsvilkår, selv om de fylder 70 år. Der skal således ikke indgås kollektive eller individuelle aftaler om ophævelse af denne afgangsalder.

En ophævelse af den pligtige afgangsalder på 70 år har ikke betydning for tjenestemandenes ret til at søge sig afskediget, og de vil i forhold til retten til pension være stillet på samme måde som hidtil, hvis de vælger at søge sig afskediget ved det fyldte 70. år. Der er således efter Finansministeriets opfattelse ikke noget tjenestemandretligt til hinder for at ophæve den pligtige afgangsalder på 70 år.

Tjenestemænd, der ansættes eller fortsætter efter det fyldte 70. år, vil være omfattet af tjenestemandslvgivningen og herunder optjene pensionsalder, indtil de opnår den højeste pensionsalder på 37 år.

Ansættelsesforholdet fortsætter, indtil tjenestemanden afskediges efter ansøgning eller uden ansøgning. Saglige grunde til uansøgt afsked kan på samme måde som for tjenestemænd under 70 år f.eks. være sygdom eller uegnethed. Alder vil derimod ikke længere være en saglig afskedsgrund, medmindre der i lovgivningen er fastsat en aldersgrænse, eller der er aftalt en pligtig afgangsalder.

Ophævelsen af den generelle pligtige afgangsalder på 70 år berører ikke ansøgte eller uansøgte afskedigelser, der er foretaget før lovens ikrafttræden. En tjenestemand, der før lovens ikrafttræden er afskediget ansøgt eller uansøgt på grund af den nuværende generelle afgangsalder på 70 år, fratræder således på det fastsatte fratrædelsestidspunkt, også selv om tjenestemanden først fylder 70 år efter lovens ikrafttræden. Der vil dog ikke være noget til hinder for, at ansættelsesmyndigheden kan trække afskedigelsen tilbage, hvis ansættelsesmyndigheden og tjenestemanden er enige om, at ansættelsesforholdet skal fortsætte. Ansættelsesforholdet fortsætter i givet fald uændret på tjenestemandsvilkår.